ROZSUDEK SOUDU (osmého senátu)

1. července 2009 *

Ve spojených věcech T-273/06 a T-297/06,

ISD Polska sp. z o.o., se sídlem ve Varšavě (Polsko),

Industrial Union of Donbass Corp., se sídlem v Doněcku (Ukrajina), původně zastoupené C. Rapinem a E. Van den Hautem, poté C. Rapinem, E. Van den Hautem a C. Pétermannem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-273/06,

ISD Polska sp. z o.o. (dříve Majątek Hutniczy sp. z o.o.), se sídlem ve Varšavě, původně zastoupená C. Rapinem a E. Van den Hautem, poté C. Rapinem, E. Van den Hautem a C. Pétermannem, advokáty,

žalobkyně ve věci T-297/06,

* Jednací jazyk: francouzština.

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené C. Giolitem a A. Stobieckou-Kuik, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh na částečné zrušení rozhodnutí Komise 2006/937/ES ze dne 5. července 2005 o státní podpoře C 20/04 (ex NN 25/04) ve prospěch výrobce oceli Huta Częstochowa S.A. (Úř. věst. 2006, L 366, s. 1) v rozsahu, v jakém prohlašuje určité podpory za neslučitelné se společným trhem a nařizuje Polské republice, aby zajistila jejich vrácení,

SOUD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (osmý senát),

ve složení M. E. Martins Ribeiro, předsedkyně, S. Papasavvas a A. Dittrich (zpravodaj), soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Pocheć, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 3. září 2008,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

1 Podle článku 8 Protokolu č. 2 o výrobcích ESUO k Evropské dohodě ze dne 16. prosince 1991 zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Polskou republikou na straně druhé (Úř. věst. 1993, L 348, s. 2; dále jen „Protokol č. 2“, citace z uvedeného Protokolu použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem):

„1. Mohou-li ovlivnit obchod mezi Společenstvím a Polskem jsou s řádným fungováním dohody neslučitelné:

[…]

iii) veřejné podpory jakékoli povahy, s výjimkou odchylek povolených na základě Smlouvy o ESUO.

[…]

4. Strany dohody souhlasí, že v průběhu prvních pěti let následujících po vstupu dohody platnost a odchylně od odst. 1 [bodu] iii) se Polsk[é republice] výjimečně povoluje ve vztahu k výrobkům ‚ocel ESUO' poskytnout veřejnou podporu na restrukturalizaci, pokud:

– program restrukturalizace bude spojen s plánem celkové racionalizace a snížením kapacit v Polsku,

– tato podpora přispěje k tomu, že podniky, které podporu přijímají, budou na konci období restrukturalizace životaschopné v běžných tržních podmínkách,

– výše a míra takové podpory budou omezeny na úroveň striktně nezbytnou pro obnovení životaschopnosti a budou postupně snižovány.

Rada přidružení rozhodne s ohledem na hospodářskou situaci Polsk[é republiky] o možnosti prodloužit stanovenou lhůtu pěti let."

2 Rozhodnutí Rady přidružení EU-Polsko č. 3/2002 ze dne 23. října 2002 o prodloužení lhůty stanovené čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2 (Úř. věst. 2003, L 186, s. 38; Zvl. vyd. 03/34, s. 440, citace z uvedeného rozhodnutí použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem) prodloužilo o dalších osm let počínaje dnem 1. ledna 1997, nebo až do data přistoupení Polské republiky k Evropské unii, lhůtu, v níž bylo Polské

republice výjimečně povoleno ve vztahu k výrobkům „ocel“ poskytnout veřejnou podporu na restrukturalizaci v souladu s podmínkami stanovenými čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2. Jeho článek 2 stanoví:

„Polsk[á republika] předloží Komisi […] program restrukturalizace a obchodní plán, které splňují požadavky čl. 8 odst. 4 Protokolu [č.]2 a byly posouzeny a schváleny jeho vnitrostátním orgánem pověřeným dohledem nad veřejnými podporami (Úřad pro hospodářskou soutěž a pro ochranu spotřebitele).“

3 Protokol č. 8 o restrukturalizaci polského ocelářského průmyslu připojený k Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2003 L 236, s. 948; dále jen „Protokol č. 8“) prostřednictvím odchylky od obecných pravidel týkajících se státních podpor povolil Polské republice poskytnout podpory na restrukturalizaci jejího ocelářského odvětví na základě podmínek stanovených v plánu restrukturalizace a podmínek stanovených v daném Protokolu. Stanoví zejména:

„1. Odchylně od článků 87 [ES] a 88 [ES] se státní podpora poskytnutá Polsk[ou republikou] pro účely restrukturalizace vymezeným částem polského ocelářského průmyslu považuje za slučitelnou se společným trhem za těchto podmínek:

– období stanovené v čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2 […] bylo prodlouženo do přistoupení,

– termíny stanovené v restrukturalizačním plánu, na jehož základě byl uvedený Protokol prodloužen, jsou dodržovány v období 2002–2006,

– podmínky stanovené v tomto Protokolu jsou splněny a

– žádná státní podpora nemá být polskému ocelářskému průmyslu vyplacena po přistoupení.

2. […]

3. Státní podporu v rámci polského restrukturalizačního programu pro ocelářský průmysl lze poskytovat pouze společnostem uvedeným v příloze 1 (dále jen ‚přijímající společnosti').

4. Přijímající společnost nesmí:

a) v případě fúze se společností neuvedenou v příloze 1 převést výhody z podpory poskytnuté přijímající společnosti;

b) převzít aktiva žádné společnosti neuvedené v příloze 1, na kterou byl vyhlášen konkurs v období do 31. prosince 2006.

5. […]

6. Restrukturalizační podpora poskytnutá přijímajícím společnostem bude určena na základě hledisek stanovených ve schváleném polském restrukturalizačním plánu pro ocelářský průmysl a jednotlivých obchodních plánech schválených Radou. V každém případě je však výše podpory vyplacené v období 1997–2003 omezena na nejvýše 3 387 070 000 PLN.

[…]

Polsk[á republika] neposkytne polskému ocelářskému průmyslu žádnou další státní podporu pro účely restrukturalizace.

[…]

10. K veškerým následným změnám celkového restrukturalizačního plánu a jednotlivých plánů musí dát souhlas Komise, popřípadě Rada.

[…]

18. Pokud sledování ukáže, že:

[…]

c) Polsk[á republika] v průběhu restrukturalizačního období poskytla dodatečnou neslučitelnou státní podporu ocelářskému průmyslu, a zejména přijímajícím společnostem,

pozbude přechodná úprava obsažená v tomto Protokolu účinku.

Komise učiní přiměřená opatření vyžadující od kterékoli dotyčné společnosti, aby při porušení podmínek stanovených v tomto Protokolu vrátila jakoukoli poskytnutou podporu.“

4 Rozhodnutí Rady 2003/588/ES ze dne 21. července 2003 o dodržování podmínek stanovených v článku 3 rozhodnutí č. 3/2002 (Úř. věst. L 199, s. 17, citace z uvedeného rozhodnutí použité v textu tohoto rozsudku jsou neoficiálním překladem) stanoví ve svém jediném článku:

„Program restrukturalizace a obchodní plány předložené Komisi Polsk[ou republikou] dne 4. dubna 2003 v souladu s článkem 2 rozhodnutí č. 3/2002 […] splňují požadavky čl. 8 odst. 4 Protokolu [č.] 2.“

5 Nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku [88] ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339) stanoví ve svém čl. 6 odst. 1:

„Rozhodnutí o zahájení formální vyšetřovacího řízení shrne relevantní faktické a právní otázky, zahrne předběžné hodnocení Komise o charakteru navrhovaného opatření jako podpory a vyloží pochybnosti o jeho slučitelnosti se společným trhem. Rozhodnutí vyzve dotyčný členský stát a ostatní zúčastněné strany, aby předložily připomínky v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc. V řádně odůvodněných případech může Komise předepsanou lhůtu prodloužit."

6 Článek 7 odst. 5 uvedeného nařízení stanoví:

„Shledá-li Komise, že oznámená podpora není slučitelná se společným trhem, rozhodne, že podpora nemůže být uskutečněna (dále jen ‚záporné rozhodnutí')."

7 Článek 14 nařízení č. 659/1999 stanoví:

„1. Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil (dále jen ‚rozhodnutí o navrácení'). Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství.

2. Podpora, která má být navrácena podle rozhodnutí o navrácení, zahrnuje úroky v přiměřené výši stanovené Komisí. Úroky jsou splatné od data, kdy byla protiprávní podpora k dispozici příjemci, do data jejího navrácení.

3. […]“

8 Podle čl. 20 odst. 1 uvedeného nařízení:

„Každá zúčastněná strana může předložit připomínky podle článku 6 po rozhodnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení. Každé zúčastněné straně, která předložila takové připomínky, a každému příjemci jednotlivé podpory je zaslána kopie rozhodnutí přijatého Komisí podle článku 7.“

9 Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999 (Úř. věst. L 140, s. 1) stanoví ve svém článku 9:

„1. Pokud není ve zvláštním rozhodnutí stanoveno jinak, je úroková sazba, která má být použita pro navrácení státní podpory poskytnuté v rozporu s čl. 88 odst. 3 [ES], roční procentní sazba stanovená pro každý kalendářní rok.

Vypočítá se na základě průměru pětiletých mezibankovních swapových sazeb za září, říjen a listopad předchozího roku zvýšeného o 75 bazických bodů. V řádně

odůvodněných případech může Komise sazbu pro jeden nebo více členských států zvýšit o více než 75 bazických bodů.

[…]

4. V případě, že nejsou k dispozici spolehlivé nebo odpovídající údaje nebo za výjimečných okolností může Komise v úzké spolupráci s dotčeným členským státem či dotčenými členskými státy stanovit úrokovou sazbu pro navrácení státní podpory pro jeden či více členských států na základě jiné metody nebo na základě informací, které má k dispozici.“

10 Ohledně metody uplatnění úroku uvádí čl. 11 odst. 2 uvedeného nařízení:

„Úroková sazba se uplatňuje jako složený úrok až do data navrácení podpory. Úroky narostlé v předcházejícím roce jsou v každém následujícím roce úročeny.“

Skutkový základ sporu

11 Projednávaná věc se týká restrukturalizace polského výrobce oceli Huta Częstochowa S.A. (dále jen „HCz“). Restrukturalizace HCz proběhla mezi roky 2002 a 2005. Za tím účelem byla aktiva HCz převedena na nové společnosti:

– v roce 2002 byla založena Huta Stali Częstochowa sp. z o.o. (dále jen „HSCz“) za účelem převzetí výroby oceli společnosti HCz. Společnost HSCz si pronajala výrobní zařízení společnosti HCz od správce konkurzní podstaty a převzala většinu zaměstnanců. Mateřská společnost společnosti HSCz byla Towarzystwo Finansowe SILESIA Sp. z o.o. (dále jen „TFS“), která byla ze 100 % vlastněna polským státem;

– v roce 2004 byly založeny společnosti Majątek Hutniczy sp. z o.o. (dále jen „MH“) a Majątek Hutniczy Plus (dále jen „MH Plus“). Jejich akcie byly ze 100 % vlastněny společností HCz. MH obdržela aktiva společnosti HCz spojená s výrobou oceli a MH Plus obdržela některá další aktiva nezbytná pro výrobu;

– aktiva nespojená s výrobou (zvaná „neocelářská aktiva“), jakož i elektro-energetický podnik Elsen byly převedeny na společnost Operator ARP sp. z o.o., společnost podřízenou Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (agentura pro průmyslový rozvoj vlastněná polským státem), za účelem splacení veřejnoprávních pohledávek souvisejících s restrukturalizací (daně a příspěvky na sociální zabezpečení).

12 Dopisem ze dne 19. května 2004 informovala Komise Polskou republiku, že se rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení ohledně podpory na restrukturalizaci poskytnuté výrobci oceli HCZ. Uvedené rozhodnutí bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* dne 12. srpna 2004 (Úř. věst. C 204, s. 6; dále jen „rozhodnutí o zahájení řízení“) v úředním jazyce věci (polský jazyk) a předcházelo mu shrnutí v ostatních úředních jazycích. Komise vyzvala všechny zúčastněné strany k podání připomínek ohledně skutečností a právní analýzy uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení. Obdržela připomínky Polské republiky a čtyř zúčastněných stran.

13 V dokumentu nazvaném „Prohlášení týkající se podpor, které mohly být poskytnuty [HCz] nebo [HSCz]“, ze dne 3. února 2005, ISD Polska sp. z o.o. (jednající pod obchodní firmou ZPD Steel sp. z o.o.; dále jen „ISD“), 100% vlastněná dceřiná společnost Industrial Union of Donbass Corp. (dále jen „IUD“), učinila v rámci jednání, která předcházela akvizici společností HSCz, MH, MH Plus a dalších deseti dceřiných společností HCz, následující prohlášení (zvané „zajišťovací závazek“):

„V případě, že Komise přijme rozhodnutí, kterým [HCz], [HSCz] nebo osobě, jež převzala aktiva [HCz], uloží vrácení protiprávní veřejné podpory spadající pod podpory v rámci programu restrukturalizace a v celkové výši nepřesahující 20 milionů [PLN], prohlašujeme, že dané rozhodnutí by nás nijak nezbavilo závazků plynoucích z nabídky, a zavazujeme se nepředložit ani neuplatnit žádnou žádost o náhradu škody směřující proti a) daňové správě Polské republiky, b) [Agencja Rozwoju Przemysłu], c) [TFS], d) [HCz] […] a spojenou s nezbytností vrátit podporu nebo s jakýmkoli řízením vedeným v této oblasti před Komisí v důsledku poskytnutí veřejné podpory společnosti [HCz]. V takovém případě se zavazujeme jednat tak, aby [MH], [MH Plus] a [HSCz] nebo další společnosti, jakož i jejich právní nástupci (bez ohledu na právní důvod nástupnictví) vrátili částku protiprávní veřejné podpory stanovenou v rozhodnutí Komise, i kdyby se dané rozhodnutí týkalo výhradně [HCz].“

14 Na konci řízení Komise dospěla k závěru, že v rozporu s jejími počátečními pochybnostmi opatření směřující k restrukturalizaci HCz na základě ustanovení Ustawa o pomocy publicznej dla przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu dla rynku pracy (zákon o veřejné podpoře podniků, které mají značný význam pro trh práce, ze dne 30. října 2002, Dz. U. č. 213, položka 1800, v platném znění) nepředstavují státní podporu ve smyslu čl. 87 odst. 1 ES. Naopak měla Komise za to, že společnosti HCz byla z různých důvodů poskytnuta státní podpora v období od roku 1997 do roku 2002. Komise dospěla k závěru, že tato podpora byla částečně slučitelná se společným trhem, avšak požadovala vrácení té části, kterou považovala za neslučitelnou se společným trhem, tedy částky 19 699 452 polských zloty (PLN) (dále jen „sporná podpora“).

15 Dne 5. července 2005 přijala Komise rozhodnutí 2006/937/ES o státní podpoře C 20/04 (ex NN 25/04) ve prospěch výrobce oceli HCz (Úř. věst. L 366, s. 1, dále jen „rozhodnutí"). Jeho článek 3 zní takto:

„1. Státní podpora ve výši 19 699 452 PLN, kterou Polsk[á republika] poskytl[a] Huti Częstochowa S.A. v období od roku 1997 do května 2002 ve formě operativní (provozní) podpory a podpory na restrukturalizaci zaměstnanosti, není slučitelná se společným trhem.

2. Polsk[á republika] podnikne všechny nezbytné kroky, aby od podniků [HCz], od Regionalny Fundusz Gospodarczy (Regionální hospodářský fond), [MH] a [Operator ARP] získalo zpět protiprávně poskytnutou podporu pro Huta Częstochowa S.A., uvedenou v prvním odstavci. Všechny tyto organizace nesou solidární odpovědnost za vrácení této podpory.

Navrácení podpory proběhne neprodleně a podle pravidel právního systému platného na území členského státu pod podmínkou, že to umožňuje okamžitý a účinný výkon tohoto rozhodnutí. K částkám podléhajícím navrácení budou připočítány úroky za celé období od dne přiznání podpory [HCz], až do jejího faktického navrácení. Úroky budou připočteny podle předpisů uvedených v kapitole V nařízení […] č[.] 794/2004.

3. […]"

16 V článku 4 rozhodnutí potvrzuje Komise navrhovanou změnu polského Státního plánu restrukturalizace ve shodě s bodem 10 Protokolu č. 8 v takovém rozsahu, v jakém to umožní restrukturalizaci HCz bez státní podpory a bez zvýšení výrobních kapacit.

17 V souladu s dohodou datovanou 30. září 2005, která vstoupila v platnost dne 7. října 2005, odkoupila ISD od HCz veškeré akcie MH a MH Plus, jakož i deset zbývajících dceřiných společností HCz. Prostřednictvím smlouvy datované rovněž 30. září 2005, která vstoupila v platnost dne 7. října 2005, odkoupila ISD od TFS veškeré akcie HSCz. Společnost ISD se tak stala vlastníkem HSCz, MH, MH Plus a dalších deseti dceřiných společností HCz.

18 Dopisem ze dne 17. února 2006 požádala Komise polské orgány, aby jí oznámily úrokové míry pro vrácení sporné podpory ze strany solidárních dlužníků uvedených v čl. 3 odst. 2 rozhodnutí. Polské orgány v odpovědi ze dne 13. března 2006 navrhly úrokové míry pro vrácení a způsob výpočtu úroků. Konkrétně navrhly použít jako základ pro období od roku 1997 do roku 1999 pětiletou pevnou úrokovou míru pro polské státní dluhopisy vydané v PLN, a pro období od 2000 do přistoupení Polské republiky k Evropské unii desetiletou úrokovou míru týchž dluhopisů. Krom toho s ohledem na situaci kapitálových trhů v Polsku v rozhodné době, která byla charakterizovaná velmi vysokými, ale rychle klesajícími úrokovými mírami, požádaly polské orgány o provádění každoroční aktualizace uvedené úrokové míry a o to, aby úroky nebyly vypočítávány na složeném základě.

19 V dopise ze dne 7. června 2006, určeném polským orgánům, konstatovala Komise, že úroková míra pro vrácení podpory má být pro celé dotčené období pětiletá pevná úroková míra pro polské státní dluhopisy vydané v PLN, a že podle čl. 11 odst. 2 nařízení č. 794/2004 se tato úroková míra uplatní na složeném základě.

20 Doporučenými dopisy datovanými 7. července a 16. srpna 2006 oznámila Komise rozhodnutí IUD (doručenka ze dne 11. července 2006) a MH (doručenka ze dne 18. srpna 2006). Dne 21. prosince 2006 bylo rozhodnutí zveřejněno v Úředním věstníku.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

21 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 11. září 2006 společnosti ISD a IUD podaly žalobu ve věci T-273/06.

22 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 17. října 2006 společnost MH podala žalobu ve věci T-297/06.

23 Usnesením předsedy pátého senátu Soudu ze dne 5. prosince 2006 byly věci T-273/06 a T-297/06 spojeny pro účely písemné i ústní části řízení, jakož i pro účely rozsudku.

24 Dne 23. dubna 2007 informovaly společnosti ISD a MH Soud o své fúzi ze dne 15. listopadu 2006, přičemž ISD převzala všechna práva a povinnosti MH.

25 Po částečné obměně Soudu byla věc přidělena novému soudci zpravodaji. Ten byl poté přidělen k osmému senátu, kterému byla v důsledku toho přidělena projednávaná věc.

26 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (osmý senát) rozhodl zahájit ústní část řízení, položit určité písemné otázky účastníkům řízení a vyzvat Komisi k předložení určitých dokumentů. Účastnice řízení odpověděly ve stanovené lhůtě.

27 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání, které se konalo dne 3. září 2008.

28 Ve věci T-273/06 společnosti ISD a IUD navrhují, aby Soud:

– prohlásil žalobu za přípustnou;

– zrušil článek 3 rozhodnutí;

– podpůrně prohlásil, že Polská republika nemá povinnost požadovat vrácení sporné podpory a zaplacení úroků uvedených v článku 3 rozhodnutí, a tudíž odpovídající částky nejsou dlužné;

– podpůrně zrušil čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec rozhodnutí a vrátil otázku úroků Komisi k novému rozhodnutí ve smyslu přílohy A projednávané žaloby nebo ve smyslu jakékoli další úvahy Soudu uvedené v odůvodnění rozsudku;

– v každém případě uložil Komisi náhradu veškerých nákladů řízení;

– v případě, že podle Soudu není třeba ve věci rozhodnout, uložil Komisi náhradu nákladů řízení na základě ustanovení čl. 87 odst. 6 ve spojení s čl. 90 písm. a) svého jednacího řádu.

29 Podle bodu 3 žaloby zástupci společností ISD a IUD zamýšlejí rovněž napadnout dopis Komise ze dne 7. června 2006.

30 Ve věci T-297/06 společnost ISD (dříve MH – tento název bude v tomto rozsudku zachován z důvodů přehlednosti) předkládá totožná návrhová žádání, ale navrhuje navíc zrušení článku 4 rozhodnutí.

31 Komise navrhuje, aby Soud:

– odmítl žaloby jako nepřípustné;

– podpůrně zamítl žaloby jako neopodstatněné;

– uložil žalobkyním náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

K přípustnosti žalob

32 Komise zpochybňuje aktivní legitimaci žalobkyň ISD a IUD, jakož i dodržení lhůt pro podání obou žalob. Krom toho tvrdí, že stanovení úrokové míry pro vrácení sporné podpory nemůže být předmětem žaloby.

K aktivní legitimaci

– Argumenty účastnic řízení

33 Komise zpochybňuje možnost žalobkyň ISD a IUD podat samostatné žaloby souběžně se žalobou společnosti MH. Požadavky na úspornost řízení by totiž měly bránit dvojímu přezkumu legality rozhodnutí, jestliže je většina žalobních důvodů uplatněných mateřskou společností totožná se žalobními důvody uplatněnými dceřinou společností. V tomto ohledu není relevantní rozsudek Soudu ze dne 22. dubna 1999, Monsanto v. Komise (T-112/97, Recueil, s. II-1277). Podle Komise musí být příjemce podpory považován za subjekt oddělený od svých akcionářů, s vlastní vůlí, jak bylo uznáno v usnesení předsedy prvního senátu Soudu ze dne 11. září 2006, UPC Francie v. Komise (T-367/05, nezveřejněný ve Sbírce rozhodnutí). Společnost MH tedy jako příjemce sporné podpory mohla podat žalobu na neplatnost. Naopak vzhledem k neexistenci právního zájmu odlišného od právního zájmu společnosti MH nejsou žalobkyně ISD a IUD aktivně legitimovány, neboť nejsou osobně dotčeny.

34 Ohledně IUD Komise zdůrazňuje, že účast na formálním vyšetřovacím řízení, a z toho plynoucí postavení dotčené strany neosvobozuje žalobce, který je akcionářem příjemce podpory prohlášené za neslučitelnou, od povinnosti dokázat svůj individuální právní zájem na podání žaloby na neplatnost tím, že prokáže, jak byl individualizován stejným způsobem jako příjemce podpory.

35 Ohledně aktivní legitimace žalobkyně tvrdí, že podle ustálené judikatury je příjemce podpory osobně dotčený rozhodnutím Komise, kterým se podpora prohlašuje za neslučitelnou se společným trhem.

36 Ohledně ISD žalobkyně tvrdí, že ta ještě pod původním názvem ZPD Steel musela přijmout zajišťovací závazek, že společnost MH vrátí zejména sporné podpory uvedené v článku 3 rozhodnutí. Je tedy jasné, že rozhodnutí se jí osobně dotýká více než jiných osob, s výjimkou příjemce sporné podpory, a že ji individuálně charakterizuje podobně jako příjemce, neboť by na základě svého zajišťovacího závazku musela vrátit spornou podporu.

37 Krom toho je podle žalobkyně rozhodnutím, jehož neplatnosti se domáhá, osobně dotčená mateřská společnost, která vlastní veškeré akcie, a tudíž je 100% vlastníkem dceřiné společnosti, které je určeno rozhodnutí, a která je tak charakterizována ve vztahu ke všem ostatním osobám, a zejména ve vztahu ke všem ostatním hospodářským subjektům na dotčeném trhu (rozsudek Monsanto v. Komise, bod 33 výše, body 58 a 59). V projednávané věci vlastnila společnost ISD veškeré akcie společností MH, MH Plus a HSCz, a tudíž byla 100% vlastníkem uvedených podniků, a byla tedy osobně dotčena rozhodnutím.

38 Tentýž argument platí rovněž ohledně IUD, která je 100% vlastníkem akcií ISD. Krom toho účast na řízení v oblasti státních podpor je jednou ze skutečností umožňujících prokázat, že fyzická nebo právnická osoba je osobně dotčena rozhodnutím, jehož

neplatnosti se domáhá. Vzhledem k tomu, že společnost IUD předložila vyjádření po zahájení, dne 12. srpna 2004, formálního vyšetřovacího řízení ohledně podpory na restrukturalizaci poskytnuté společnosti HCz, byla tedy rozhodnutím rovněž osobně dotčená.

39 Konečně žalobkyně tvrdí, že ISD a IUD mají rovněž právní zájem na napadení aktu, který tím, že způsobil ztrátu hodnoty společnosti MH, poškodil jejich vlastnické právo.

– Závěry Soudu

40 Z ustálené judikatury plyne, že jiné subjekty než adresát rozhodnutí se mohou domáhat, že jsou tímto rozhodnutím osobně dotčeny pouze tehdy, jestliže je toto rozhodnutí zasahuje z důvodu určitých vlastností, které jsou pro ně zvláštní, nebo faktické situace, která je vymezuje vzhledem ke všem ostatním osobám, a tím je individualizuje způsobem obdobným tomu, jakým by byl individualizován adresát rozhodnutí (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. července 1963, Plaumann v. Komise, 25/62, Recueil, s. 197, 223).

41 Je třeba bez dalšího uvést, že Komise nezpochybňuje aktivní legitimaci MH. Společnost MH byla v rozhodnutí uvedena jako podnik s povinností vrátit spornou podporu a o tom, že je osobně dotčena, není pochyb.

42 Ohledně ISD je třeba konstatovat, že v okamžiku podání žaloby ve věci T-273/06 dosud nedošlo k jejímu spojení s MH. Její aktivní legitimaci je tedy třeba posoudit odděleně od aktivní legitimace MH.

43 V okamžiku podání své žaloby však již ISD byla 100% vlastníkem MH. V tomto ohledu měl Soud v rozsudku Monsanto v. Komise, bod 33 výše (bod 58) za to, že skutečnost, že je podnik 100% vlastníkem podniku, kterému je určeno sporné rozhodnutí, jej s ohledem na dané rozhodnutí charakterizuje ve vztahu ke všem ostatním osobám, a zejména ve vztahu ke všem ostatním hospodářským subjektům na dotčeném trhu.

44 Komise ovšem tuto judikaturu zpochybňuje a dovolává se usnesení UPC France v. Komise, bod 33 výše. Avšak jak uznává sama Komise, dané usnesení se týká návrhu na vstup minoritního akcionáře do řízení jako vedlejšího účastníka, a nikoli žaloby na neplatnost 100% vlastníka, jako tomu je v projednávané věci. Krom toho je mezi účastníky řízení nesporné, že ISD není pouze 100% vlastníkem MH, ale rovněž nositelkou zajišťovacího závazku k navrácení sporné podpory ze strany MH (viz bod 13 výše). V důsledku toho má povinnost zajistit vrácení této podpory. Ostatně právě k tomu skutečně došlo, neboť ISD spornou podporu vrátila v plném rozsahu.

45 Za těchto podmínek nelze popřít osobní dotčení ISD, protože rozhodnutí ji zasahuje z důvodu faktické situace, která ji charakterizuje ve vztahu ke všem ostatním osobám, a individualizuje ji tedy podobným způsobem jako adresáta rozhodnutí.

46 Konečně v rozporu s tvrzeními Komise nemohou úvahy o hospodárnosti řízení zpochybnit prokázanou aktivní legitimaci.

47 Ohledně aktivní legitimace IUD postačí připomenout, že vzhledem k tomu, že aktivní legitimace ISD byla prokázána, není podle ustálené judikatury, pokud se jedná o jednu a tutéž žalobu, třeba zkoumat aktivní legitimaci ostatních žalobců (viz v tomto smyslu

rozsudky Soudního dvora ze dne 24. března 1993, CIRFS a další v. Komise, C-313/90, Recueil, s. I-1125, bod 31; Soudu ze dne 8. července 2003, Verband der freien Rohrwerke a další v. Komise, T-374/00, Recueil, s. II-2275, bod 57; ze dne 9. července 2007, Sun Chemical Group a další v. Komise, T-282/06, Sb. rozh. s. II-2149, bod 50, a ze dne 6. července 1995, AITEC a další v. Komise, T-447/93 až T-449/93, Recueil, s. II-1971, bod 82).

48 Není tedy třeba odděleně přezkoumat přípustnost žaloby podané IUD.

49 Z toho plyne, že námitka nepřípustnosti vznesená Komisí a týkající se aktivní legitimace žalobkyň musí být zamítnuta.

K opožděnému podání žalob

– Argumenty účastnic řízení

50 Komise tvrdí, že obě žaloby byly podány opožděně, protože všechny tři žalobkyně věděly o rozhodnutí nejpozději dne 10. dubna 2006. Komise totiž poznamenala, že datum 10. dubna 2006 je uvedeno na horním okraji každé strany faxové kopie rozhodnutí v polském jazyce připojené k dopisu žalobkyň ISD a IUD ze dne 18. září 2006, jakož i k dopisu MH ze dne 17. října 2006, jež byly zaslány Soudu, a že faxová kopie byla určena „Kancelaria LSW“, což byl v té době poradce skupiny IUD. Z toho plyne, že s ohledem na desetidenní lhůtu z důvodu vzdálenosti uplynula lhůta pro podání žaloby v úterý 20. června 2006.

51 Komise nicméně uznává, že datum, kdy se žalobkyně dozvěděla o aktu, je relevantní pouze podpůrně, tedy ve vztahu k aktům, které nejsou předmětem ani oznámení, ani zveřejnění. V tomto ohledu Komise konstatuje, že rozhodnutí bylo sděleno společnosti IUD doporučeným dopisem ze dne 7. července 2006, s doručenkou ze dne 11. července 2006, a společnosti MH doporučeným dopisem ze dne 16. srpna 2006, s doručenkou ze dne 18. července 2006. Uvádí rovněž, že rozhodnutí bylo zveřejněno dne 21. prosince 2006 v Úředním věstníku.

52 Avšak žalobkyně, kterým nebyl akt určen, neprokázaly, na základě čeho představuje sdělení rozhodnutí, které bylo ve vztahu k nim uskutečněno doporučeným dopisem na základě čl. 20 odst. 2 nařízení č. 659/99, oznámení ve smyslu čl. 230 pátého pododstavce ES.

53 Žalobkyně konstatují, že IUD bylo rozhodnutí oznámeno dne 11. července 2006 a žaloba ve věci T-273/06 byla podána dne 11. září 2006. Společnosti MH bylo rozhodnutí oznámeno dne 18. srpna 2006 a podala svoji žalobu dne 17. října 2006. ISD nemohla o rozhodnutí vědět dříve, než jej IUD dne 11. července 2006 obdržela.

54 Žalobkyně v replice dodávají, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí bylo zveřejněno v Úředním věstníku, jsou žaloby přípustné *ratione temporis*, neboť rozhodnutí buď podléhá oznámení a bylo jim řádně oznámeno, nebo nepodléhá oznámení, a kritérium dne, kdy se navrhovatel o aktu dozvěděl, jež uplatňuje Komise, je podpůrné ve vztahu ke kritériu zveřejnění v Úředním věstníku.

– Závěry Soudu

55 Ohledně dodržení lhůt je třeba uvést, že datum, kdy se žalobkyně o aktu dozvěděly, je relevantní pouze podpůrně, tedy ve vztahu k aktům, které nejsou předmětem ani oznámení, ani zveřejnění. Podle ustálené judikatury týkající se výkladu čl. 230 pátého pododstavce ES totiž ze znění tohoto ustanovení vyplývá, že kritérium data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, má jako počátek lhůty k podání žaloby vzhledem k datu vyhlášení aktu nebo jeho oznámení podpůrnou povahu (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, Recueil, s. I-973, bod 35, a rozsudek Soudu ze dne 15. září 1998, BP Chemicals v. Komise, T-11/95, Recueil, s. II-3235, bod 47).

56 V projednávané věci bylo rozhodnutí zveřejněno v Úředním věstníku dne 21. prosince 2006. Projednávané žaloby podané dne 11. září a dne 17. října 2006 byly tedy podány při dodržení lhůty stanovené v čl. 230 pátém pododstavci ES. V souladu s čl. 101 odst. 1 a čl. 102 odst. 1 a 2 jednacího řádu totiž lhůta uplynula dne 14. března 2007, tedy dva měsíce, dva týdny a deset dnů po zveřejnění rozhodnutí, a tedy podstatně později, než byly žaloby podány.

57 Je pravda, že zveřejnění rozhodnutí nebylo podmínkou pro jeho nabytí účinnosti. Je však ustálenou praxí, že rozhodnutí Komise o ukončení o přezkumu státních podpor na základě čl. 88 odst. 2 ES jsou zveřejňována v Úředním věstníku. Žalobkyně proto mohly legitimně očekávat, že rozhodnutí bude zveřejněno (viz v tomto smyslu rozsudek BP Chemicals v. Komise, bod 55 výše, body 48 až 51).

58 Ohledně otázky, zda dopis Komise ze dne 7. července 2006, kterým Komise sdělila text rozhodnutí společnosti IUD, představuje oznámení ve smyslu čl. 230 pátého pododstavce ES, je třeba uvést, že Polská republika je jediným adresátem rozhodnutí

ve smyslu čl. 254 odst. 3 ES. Jelikož žalobkyně není adresátem napadeného rozhodnutí, neuplatní se u ní kritérium oznámení aktu (viz v tomto smyslu rozsudek Soudu ze dne 15. června 2005, Olsen v. Komise, T-17/02, Sb. rozh. s. II-2031, bod 76).

59 V každém případě za předpokladu, že by rozhodnutí mohlo být oznámeno osobě, které není určeno, a sdělení rozhodnutí žalobkyním na základě čl. 20 odst. 2 nařízení č. 659/99 by muselo být považováno za oznámení, je třeba konstatovat, že žaloby by byly podány ve stanovené lhůtě. Za těchto okolností totiž v souladu s čl. 101 odst. 1 a čl. 102 odst. 2 jednacího řádu uplynula lhůta ve věci T-273/06 dne 21. září 2006, tedy dva měsíce a deset dnů po oznámení rozhodnutí dne 11. července 2006, a tedy po podání žaloby dne 11. září 2006. Lhůta ve věci T-297/06 uplynula dne 30. října 2006, tedy v pondělí po uplynutí dvou měsíců a deseti dnů následujících po oznámení rozhodnutí dne 18. srpna 2006, a tedy po podání žaloby dne 17. října 2006.

60 Z toho plyne, že žaloby byly podány ve stanovených lhůtách.

K přípustnosti žaloby proti dopisu ze dne 7. června 2006

– Argumenty účastnic řízení

61 Komise tvrdí, že dopis ze dne 7. června 2006, v němž stanovila úrokové míry pro vrácení sporné podpory, není napadnutelným aktem. Úroková míra, která je výsledkem postupu podle čl. 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004, má „stejnou hodnotu“ jako úroková

míra uvedená v odstavci 1 daného článku. Tyto úrokové míry tedy mají „právní sílu *erga omnes*“. V důsledku toho je žalobkyně nemohou zpochybnit, neboť nejsou bezprostředně a osobně dotčeny.

62 Tato „právní síla“ byla potvrzena skutečností, že tatáž úroková míra byla použita v dalších rozhodnutích určených Polské republice, která se také týkala protiprávních podpor, například v rozhodnutí Komise 2008/344/ES ze dne 23. října 2007 o státní podpoře C 23/06 (ex NN 35/06), kterou Polsko poskytlo výrobci oceli skupině Technologie Buczek (Úř. věst. 2008, L 116, s. 26).

63 Žalobkyně uvádí, že úroková míra stanovená Komisí v dopise ze dne 7. června 2006 určeném polským orgánům se nevztahuje obecně na všechny státní podpory poskytnuté v letech předcházejících vstupu Polské republiky do Evropské unie. Naopak jde o „zvláštní rozhodnutí“ platné pouze v případě HCz a zohledňující zvláštní skutečnosti jejího postavení na trhu, kde působí.

64 Žalobkyně dodávají, že určení úrokové míry pro vrácení sporné podpory je nedílnou součástí rozhodnutí, a nikoli nařízení č. 794/2004. Je tedy napadnutelné stejně jako samotné rozhodnutí.

– Závěry Soudu

65 Zaprvé ohledně závazné povahy dopisu ze dne 7. června 2006 ze znění čl. 14 odst. 2 nařízení č. 659/1999 vyplývá, že podpora, která má být vrácena, zahrnuje úroky „v přiměřené výši stanovené Komisí“. Článek 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004 stanoví, že v případě, že nejsou k dispozici zejména údaje nezbytné pro výpočet úrokové míry podle odstavce 1 daného článku, může Komise v úzké spolupráci s dotčeným členským státem či dotčenými členskými státy „stanovit“ úrokovou míru pro navrácení státní podpory pro jeden či více členských států na základě jiné metody nebo na základě informací, které má k dispozici.

66 Z toho plyne, že je to Komise, kdo závazně určuje, ačkoli v úzké spolupráci s dotčeným členským státem, úrokovou míru pro vrácení státní podpory. Závazná povaha byla ostatně potvrzena Komisí při jednání. Tudíž dopis ze dne 7. června 2006 musí být považován za akt se závaznými právními účinky ve smyslu rozsudku Soudního dvora ze dne 11. listopadu 1981, IBM v. Komise (60/81, Recueil, s. 2639, bod 9), a tedy za napadnutelný akt.

67 Zadruhé ohledně aktivní legitimace žalobkyň je třeba konstatovat, že otázka, zda úrokové míry obsažené v dopise ze dne 7. června 2006 mají všeobecně závaznou povahu, nebo zda jde o individuální rozhodnutí, je irelevantní ve vztahu k přípustnosti žaloby podané v tomto ohledu. Je totiž nesporné, že žalobkyně nejsou adresáty dopisu ze dne 7. června 2006. Za těchto podmínek musí žalobkyně pro účely napadení úrokové míry stanovené v daném dopise prokázat bezprostřední a osobní dotčení v souladu s ustanoveními čl. 230 čtvrtého pododstavce ES, a to v obou uvedených případech.

68 Ohledně bezprostředního dotčení z judikatury vyplývá, že předmětné opatření Společenství musí mít přímé účinky na právní postavení jednotlivce a nesmí ponechávat žádný prostor pro uvážení adresátům tohoto opatření pověřeným jeho provedením, přičemž toto provedení musí být čistě automatické povahy a musí vyplývat výlučně z právní úpravy Společenství, aniž by bylo třeba použít dalších mezitímních prováděcích norem (rozsudek Soudního dvora ze dne 5. května 1998, Dreyfus v. Komise, C-386/96 P, Recueil, s. I-2309, bod 43). Tak je tomu i v případě, kdy je možnost, že adresáti akt Společenství neprovedou, čistě teoretická vzhledem k tomu, že o jejich vůli z tohoto aktu vyvodit příslušné důsledky není žádných pochyb (výše uvedený rozsudek Soudního dvora Dreyfus v. Komise, bod 44; viz rovněž v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 17. ledna 1985, Piraiki-Patraiki a další v. Komise, 11/82, Recueil, s. 207, body 8 až 10). V projednávané věci dopis ze dne 7. června 2006 neponechal polským orgánům žádný prostor pro uvážení, a to ani ohledně aspektů, ke kterým v dopise ze dne 13. března 2006 předložily Komisi odlišný návrh.

69 Ohledně osobního dotčení je třeba konstatovat, že čl. 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004 stanoví možnost, aby Komise obecně stanovila úrokovou míru pro vrácení státní podpory „pro jeden či více členských států“.

70 Přitom je třeba konstatovat, že v dopise ze dne 7. června 2006 Komise takovou obecnou úrokovou míru nestanovila.

71 V daném dopise totiž Komise odkazuje výslovně na rozhodnutí a stanoví úrokovou míru pro vrácení konkrétní podpory, kterou dluží žalobkyně. Znění dopisu nemá obecnou závaznost, ale týká se „opatření, která mají být přijata za účelem provedení rozhodnutí“. Krom toho na rozdíl od úrokových měr vypočtených podle postupu uvedeného v čl. 9 odst. 1 nařízení č. 794/2004 nebyla úroková míra stanovená Komisí v dopise ze dne 7. června 2006 nikdy zveřejněna. Nelze tedy mít za to, že dopis ze dne 7. června 2006 je obecně závazný.

72 Konečně odpověď Komise na písemné otázky Soudního dvora nemůže zpochybnit závěr, že Komise v projednávané věci stanovila úrokovou míru nikoli abstraktním a obecným způsobem, ale pro zvláštní potřeby rozhodnutí. Komise ovšem tvrdí, že tatáž úroková míra byla „použita" v jiném případě a že polské orgány „přijaly" použití totožného způsobu jejího stanovení. Nicméně, pokud by byla tato úroková míra stanovena v dopise ze dne 7. června 2006 pro všechny případy vrácení podpory poskytnuté v Polsku v dotčeném období, nemusela by Komise znovu zahájit řízení podle čl. 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004 ani vstoupit do „úzké spolupráce se členským státem", ani se odvolávat na souhlas polských orgánů. Mohla by jednoduše použít dříve stanovenou úrokovou míru.

73 V důsledku toho je třeba mít za to, že v dopise ze dne 7. června 2006 se Komise omezila na stanovení úrokové míry pro případ v projednávané věci a že daný dopis se osobně týká žalobkyň, neboť jsou povinny vrátit částku navýšenou o danou úrokovou míru.

74 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že žaloba podaná proti dopisu ze dne 7. června 2006 je přípustná.

K přípustnosti třetího, čtvrtého a šestého návrhového žádání

Argumenty účastnic řízení

75 Komise tvrdí, že třetí, čtvrté a šesté návrhové žádání žalobkyň (viz bod 28 výše) jsou nepřípustná, protože nespadají do rámce přezkumu legality na základě článku 230 ES. Tato návrhová žádání totiž v podstatě směřují k tomu, aby Soud vydal příkazy.

76 Žalobkyně namítají, že uvedená návrhová žádání nepopírají „kasační“ povahu žaloby na neplatnost, neboť ta má za následek vydání nového rozhodnutí ve smyslu rozsudku o neplatnosti.

Závěry Soudu

77 V rozporu s tvrzeními Komise nesměřují třetí, čtvrté a šesté návrhové žádání k tomu, aby jí Soud vydal příkazy. Šesté návrhové žádání totiž směřuje k tomu, aby Komisi byla uložena náhrada nákladů řízení, a je tedy přípustné.

78 Třetím návrhovým žádáním se žalobkyně podpůrně domáhají, aby Soud „prohlásil“ povinnost Polské republiky požadovat navrácení podpor za neexistující. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že vzhledem k neexistenci právního základu ve Smlouvě Soudu nepřísluší o takovém návrhovém žádání rozhodovat. Je tedy nepřípustné.

79 Čtvrtým návrhovým žádáním se žalobkyně domáhají zejména toho, aby Soud vrátil otázku úroků Komisi k novému rozhodnutí. Přitom v replice a na jednání žalobkyně uvedly, že tímto návrhovým žádáním se omezují na oznámení logického důsledku rozsudku v případě, že by bylo vyhověno návrhu na zrušení uvedenému v tomtéž návrhovém žádání, tedy důsledku, který je ostatně již zakotven v čl. 233 odst. 1 ES. Nemá tedy samostatný význam.

K věci samé

80 Ve věci T-273/06 žalobkyně ISD a IUD uplatňují šest žalobních důvodů vycházejících ze zjevně nesprávného posouzení skutkových okolností a z porušení jejich práva na předložení vyjádření, z porušení zásady ochrany legitimního očekávání, z porušení Protokolu č. 8, z porušení článku 14 nařízení č. 659/1999 a nařízení č. 794/2004. Ve věci T-297/06 společnost MH uplatňuje čtyři žalobní důvody, které jsou v podstatě totožné se žalobními důvody vznesenými ve věci T-273/06, s výjimkou druhého a třetího žalobního důvodu, které nebyly převzaty.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení Protokolu č. 8

– Argumenty účastnic řízení

81 Žalobkyně především připomínají, že Komise v bodě 108 odůvodnění rozhodnutí konstatovala, že články 87 ES a 88 ES se obvykle netýkají podpory poskytnuté před přistoupením, která se již nepoužívá po přistoupení. Komise tedy za účelem odůvodnění své pravomoci nabídla výklad bodu 6 třetího pododstavce Protokolu č. 8, který nebyl v souladu s jeho cílem.

82 Zaprvé žalobkyně uvádí nejen to, že se Protokol č. 8 netýká podniků neuvedených v jeho příloze 1, s jedinou výjimkou bodu 4 písm. b), ale také to, že tento bod stanoví *a contrario* možnost, aby třetí osoba převzala aktiva společnosti neuvedené v příloze 1, která byla příjemcem podpory na restrukturalizaci. Cílem Protokolu č. 8 totiž bylo zabránit kumulaci podpory poskytnuté jedné z přijímajících společností s další státní podporou, nebo jejímu převedení na třetí osobu. Protokol č. 8 tudíž není právním základem, na němž by Komise mohla přijmout rozhodnutí.

83 Zadruhé žalobkyně uvádějí, že na základě předpokladu zákazu zpětné účinnosti potvrzené mezinárodním právem a „zásady předvídatelnosti“ lze předpis uplatňovat zpětně, pouze pokud to určité pravidlo výslovně povoluje a přesně uvádí období zpětné účinnosti dotčeného textu. Přitom znění bodu 6 třetího pododstavce Protokolu č. 8 nestanoví výslovně zpětnou účinnost. V důsledku toho je třeba učinit závěr, že se neuplatní na státní podpory obdržené před jeho přijetím společnostmi neuvedenými v příloze 1.

84 Jediným prvkem zpětné účinnosti, který lze nalézt v Protokolu č. 8, je odkaz na období od roku 1997 do roku 2003, který je učiněn automaticky buď ve vztahu k celkové částce podpory, která může být poskytnuta (bod 6), nebo ve vztahu k čistému omezení kapacit, k němuž má Polská republika dospět (bod 7). To znamená, že výpočet budoucích podpor poskytnutých přijímajícím společnostem po vstupu Protokolu č. 8 v platnost musí být proveden při zpětném zohlednění částek podpor již přidělených, ale nikoli při zpětném zohlednění podpor poskytnutých protiprávně.

85 Zatřetí Komise „zasáhla do příslušnosti *ratione temporis* ostatních orgánů“. Pouze Rada přidružení a Rada totiž mají pravomoc rozhodovat o slučitelnosti polského programu restrukturalizace s požadavky čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2. V případě neshod týkajících se použití Evropské dohody se orgány Společenství mohly obrátit na Radu přidružení. Komise nic neučinila, když se dozvěděla, že HCz obdržela státní podporu. Zahájením řízení o přezkumu dotčených podpor Komise neoprávněně převzala kontrolní pravomoc, a v důsledku toho musí být její rozhodnutí zrušeno pro nedostatek pravomoci.

86 Začtvrté žalobkyně vytýkají Komisi, že porušila zásadu rovného zacházení při uplatnění Protokolu č. 8. Ačkoli úpadek HCz nebyl formálně vyhlášen, její restrukturalizace byla hospodářsky srovnatelná s úpadkem. Společnostem HCz a ISD (jakož i IUD) se dostalo odlišného zacházení – ať z právního hlediska ve vztahu k HCz nebo z faktického

hlediska ohledně ISD (a IUD) – než jaké vyhrazuje bod 4 písm. b) Protokolu č. 8 vůči společnosti v úpadku a třetí přebírající osobě.

87 Ve věci T-297/06 napadá žalobkyně rovněž článek 4 rozhodnutí a tvrdí, že Komise nebyla příslušná rozhodovat o podřízení změny polského „Státního plánu restrukturalizace“ podmínce, že tato změna nesmí obsahovat žádnou státní podporu a žádné zvýšení výrobních kapacit. Krom toho Komise provedla zjevně nesprávný výklad bodu 10 Protokolu č. 8, neboť ten Komisi nesvěřil diskreční pravomoc odmítnout, aby členský stát ke svému „Státnímu programu restrukturalizace“ připojil podpory slučitelné se společným trhem.

88 Komise tyto argumenty zpochybňuje.

– Závěry Soudu

89 Žalobním důvodem vycházejícím z porušení Protokolu č. 8, který je třeba přezkoumat nejdříve, protože se týká právního základu rozhodnutí, žalobkyně v podstatě napadají použitelnost *ratione temporis* a *ratione personae* pravidel Společenství v oblasti státních podpor a pravomoc Komise kontrolovat jejich dodržování v období před přistoupením Polské republiky k Evropské unii.

90 Ohledně působnosti *ratione temporis* pravidel Společenství v oblasti státních podpor je mezi účastnicemi řízení v zásadě nesporné, že články 87 ES a 88 ES se nepoužijí na podpory poskytnuté před přistoupením, které se již po přistoupení neuplatní.

91 Komise se opírá o Protokol č. 8 jako *lex specialis* za účelem odůvodnění své pravomoci. Soud poznamenává, že tento režim se ve více ohledech liší od obecného režimu stanoveného Smlouvou o ES a přílohou IV Aktu o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2003, L 236, s. 797; dále jen „příloha IV smlouvy o přistoupení"). V souladu s bodem 1 Protokolu č. 8 některé podpory poskytnuté Polskou republikou na restrukturalizaci konkrétních odvětví polského ocelářského průmyslu, které by podle článků 87 ES a 88 ES nebyly běžně přípustné, byly uznány za slučitelné se společným trhem. Krom toho je nesporné, že přechodný mechanismus uvedený v příloze IV smlouvy o přistoupení se týká pouze státních podpor poskytnutých před přistoupením, které se po přistoupení nadále používají.

92 Je tedy třeba přezkoumat, zda ustanovení Protokolu č. 8 opravňují Komisi k rozšíření její kontrolní pravomoci v oblasti státních podpor na spornou podporu a zda představují dostačující právní základ pro zákaz takové podpory.

93 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Protokol č. 8 odkazuje na podpory poskytnuté v období od roku 1997 do roku 2003. Povoluje omezenou částku podpor na restrukturalizaci poskytnutých v daném období (tedy před přistoupením Polské republiky k Evropské unii) určitým podnikům vyjmenovaným v příloze 1 a naopak zakazuje jakoukoli další státní podporu na restrukturalizaci ocelářského průmyslu.

94 Bod 6 první pododstavec Protokolu č. 8 konkrétně stanoví, že celková podpora vyplacená v období od roku 1997 do roku 2003 nesmí v žádném případě přesáhnout částku 3 387 070 000 PLN. Bod 6 třetí pododstavec Protokolu č. 8 uvádí, že Polská republika neposkytne na restrukturalizaci polského ocelářského průmyslu žádné další

podpory. Tudíž v rozporu s tvrzeními žalobkyně je zpětná účinnost Protokolu č. 8 zakotvena v jeho bodu 6, který se týká období od roku 1997 do roku 2003.

95 Konečně vzhledem k tomu, že v okamžiku zveřejnění Protokolu č. 8 v září 2003 dané období už téměř uplynulo, není argument žalobkyň – podle kterého má odkaz na období od roku 1997 do roku 2003 pouze ten význam, že výpočet budoucích podpor musí být proveden se zpětným zohledněním částek již přidělené podpory, ale nikoli se zpětným zohledněním protiprávně poskytnutých podpor – přesvědčivý.

96 Naopak cílem Protokolu č. 8 bylo zavést srozumitelný systém povolování podpor určených na restrukturalizaci polského ocelářského průmyslu, a nikoli pouze předcházet kumulaci podpor na straně přijímajících společností.

97 Z toho plyne, že Protokol č. 8 představuje *lex specialis* ve vztahu k příloze IV smlouvy o přistoupení a článkům 87 ES a 88 ES, které rozšiřuje kontrolu státních podpor prováděnou Komisí na základě Smlouvy ES na podpory poskytnuté ve prospěch reorganizace polského ocelářského průmyslu v období od roku 1997 do roku 2003.

98 Další argumenty žalobkyň již nemohou zpochybnit použitelnost Protokolu č. 8.

99 Zadruhé ohledně argumentu týkajícího se působnosti *ratione personae* Protokolu č. 8, podle kterého se tento netýká podniků neuvedených v jeho příloze 1, je třeba konstatovat, že daný Protokol se týká polského ocelářského průmyslu jako celku, což z definice zahrnuje žalobkyni. Nejenom bod 6 třetí pododstavec Protokolu č. 8 ukládá celkovou částku podpory a vylučuje jakoukoli další podporu, kterou nepředvídá, ale jeho bod 3 stanoví výslovně, že ze státních podpor v rámci programu restrukturalizace polského ocelářského průmyslu mohou mít prospěch pouze podniky vyjmenované v příloze 1 (přijímající společnosti). Pokud by bylo připuštěno, že si podnik neuvedený v příloze 1 ponechá neomezené částky podpory na restrukturalizaci obdržené před přistoupením, aniž by jako protihodnotu omezil výrobní kapacitu, byl by Protokol č. 8 zbaven jakéhokoli smyslu.

100 Ohledně argumentu vycházejícího z bodu 4 písm. b) Protokolu č. 8, podle kterého pouze přijímající společnosti nemohou převzít aktiva podniku neuvedeného v příloze 1, který je v úpadku, je třeba uvést, že žalobkyně vychází z nesprávného výkladu uvedeného ustanovení. Daný bod se totiž týká pouze přijímajících společností, a tedy neumožňuje vyvozovat závěry ohledně dalších podniků. Krom toho za předpokladu, že daný bod stanoví možnost, aby třetí osoba převzala aktiva podniku v úpadku neuvedeného v příloze 1 Protokolu č. 8, vůbec by to neznamenalo, že tato třetí osoba není povinna vrátit protiprávní podporu obdrženou uvedeným podnikem.

101 Skutečnost, že situaci HCz lze srovnávat se situací podniku v úpadku neuvedeného v příloze 1 Protokolu č. 8, proto není relevantní. V důsledku toho je třeba také zamítnout s tím související výhradu vycházející z údajného porušení zásady rovného zacházení při použití Protokolu č. 8. Krom toho HCz není ani přijímající společností, ani podnikem v úpadku. Vyhovění žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady rovného zacházení by tedy v podstatě znamenalo zpochybnit Protokol č. 8, který jako zdroj primárního práva představuje součást Smlouvy o ES.

102 Ohledně argumentu, podle kterého Komise překročila vlastní pravomoc postačí připomenout, že bod 18 Protokolu č. 8 stanoví, že pokud Polská republika v průběhu restrukturalizačního období poskytla dodatečnou neslučitelnou státní podporu ocelářskému průmyslu, a zejména přijímajícím společnostem, Komise učiní přiměřená opatření vyžadující od kterékoli dotyčné společnosti, aby vrátila jakoukoli podporu poskytnutou v rozporu podmínkami stanovenými v tomto Protokolu. Uvedená přiměřená opatření zahrnují kontrolní opatření na základě článku 88 ES. Z toho plyne, že Komise měla pravomoc ke kontrole dodržování ustanovení Protokolu č. 8.

103 Konečně ohledně argumentů uplatněných za účelem zpochybnění legality článku 4 rozhodnutí je třeba konstatovat, že v souladu s bodem 10 Protokolu č. 8 je Komise příslušná ke schvalování veškerých změn celkového restrukturalizačního plánu a jednotlivých plánů a že v článku 4 rozhodnutí zopakovala určité podmínky vyplývající již z Protokolu č. 8.

104 V důsledku toho musí být žalobní důvod vycházející z porušení Protokolu č. 8 zamítnut.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu ze zjevně nesprávného posouzení

– Argumenty účastnic řízení

105 Žalobkyně tvrdí, že správné zjištění relevantních skutečností by Komisi přivedlo k závěru, že z důvodu převzetí výrobních prostředků HCz za cenu odpovídající tržní ceně již byla sporná podpora vrácena.

106 Soudní dvůr totiž v podobné věci rozhodl, že pokud byla přijímající společnost prodána za tržní cenu, odráží prodejní cena důsledky dřívější podpory a nabyvatel dané společnosti si ponechává výhody z podpory. V takovém případě musí být obnovení předchozí situace být zajištěno především vrácením podpory prodejcem. Pokud však částky získané privatizací *in fine* připadly státu, nabývá tento postavení prodejce i poskytovatele podpory, takže obnovení předchozí situace nemůže být vrácením podpory zajištěno (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. září 2001, Banks, C-390/98, Recueil, s. I-6117, body 78 a 79).

107 V projednávané věci společnost ISD koupila za cenu odpovídající tržní ceně od společnosti TFS akcie HSCz a od společnosti HCz akcie MH a akcie MH Plus, jakož i akcie deseti dalších jejích dceřiných společností. Po uskutečnění prodeje to byly společnosti TFS a HCz, tedy podniky 100% vlastněné polským státem, kdo si zachoval výhodu sporné podpory.

108 V replice žalobkyně dodávají, že pod tlakem polského státu musela IUD nabídnout cenu podstatně vyšší, než byla její původní nabídka, a především zajišťovací závazek ve prospěch MH. Daný závazek však představuje výslovné uznání ve prospěch společnosti IUD práva napadnout případné rozhodnutí Komise nařizující vrácení podpory.

109 Žalobkyně uznávají nedávný vývoj judikatury Banks, bod 106 výše, v rozsudku Soudního dvora ze dne 29. dubna 2004, Německo v. Komise (C-277/00, Recueil, s. I-3925, dále jen „rozsudek SMI“), a v rozsudku Soudu ze dne 19. října 2005, CDA Datenträger Albrechts v. Komise (T-324/00, Sb. rozh. s. II-4309). Podle žalobkyň má však tato judikatura za následek, že pokud se příjemce podpory začlení do skupiny nabyvatele, vrácení podpory od příjemce se hospodářsky dotkne rovněž nabyvatele,

který již případně vrátil část podpory tím, že zaplatil tržní cenu. Navíc, pokud byl prodejcem balíku akcií sám stát, který musí vymáhat dotčenou podporu, byla by mu podpora vrácena dvakrát.

110 Komise tvrdí, že tento žalobní důvod je třeba považovat za bezpředmětný, neboť žalobkyně zpochybňují otázku, kterou se rozhodnutí nezbývá.

– Závěry Soudu

111 Pro účely posouzení argumentu, podle kterého ISD převzala aktiva HCz za tržní cenu, je třeba rozlišit dvě stadia. V první fázi MH a MH Plus, dvě dceřiné společnosti 100% vlastněné HCz, převzaly od společnosti HCz ocelářská aktiva a další aktiva nezbytná pro výrobu (asset deal). Ve druhé fázi společnost HCz prodala MH a MH Plus společnosti ZPD Steel (nyní ISD), dceřiné společnosti 100% vlastněné společností IUD (share deal).

112 Ohledně „asset deal" je nesporné, že MH a MH Plus nezaplatily žádnou kupní cenu společnosti HCz za převod aktiv HCz na tyto oddělené společnosti. Obava Komise, že po této restrukturalizaci se HCz stane „prázdnou skořápkou", od které nebude možné získat zpět žádné podpory prohlášené za neslučitelné, navzdory počáteční přítomnosti významných aktiv, tedy byla opodstatněná. V důsledku toho pouze závazek solidárního navrácení umožnil Polské republice obrátit se na jakoukoli přijímající společnost.

113 Ohledně „share deal" je třeba konstatovat, že odkoupení MH a MH Plus společností ISD, ke kterému navíc ke dni přijetí rozhodnutí dosud nedošlo, nebylo v rozhodnutí přezkoumáno. Z jeho výroku a odůvodnění totiž vyplývá, že předmětem rozhodnutí byla pouze první fáze, tedy problematika týkající se převodu aktiv HCz (asset deal).

114 Krom toho podle ustálené judikatury v rámci žaloby na neplatnost musí být legalita napadeného aktu posuzována v závislosti na skutkovém a právním stavu, který existoval ke dni, kdy byl akt přijat (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 7. února 1979, Francie v. Komise, 15/76 a 16/76, Recueil, s. 321, bod 7, a rozsudek SMI, bod 109 výše, bod 39 a citovaná judikatura).

115 Přitom ke dni přijetí rozhodnutí, tedy ke dni 5. července 2005, byla HCz dosud vlastníkem MH a MH Plus, neboť prodej společnosti ISD se uskutečnil až 30. září 2005. Tento pozdější prodej MH společnosti ISD však nemá dopad na legalitu rozhodnutí. Události, k nimž došlo po přijetí rozhodnutí, totiž nemohou zpětně způsobit jeho protiprávnost. Tento žalobní důvod je tedy irelevantní, neboť žalobkyně napadají transakci, která nebyla v rozhodnutí posuzována.

116 Z toho vyplývá, že argumenty žalobkyň ISD a IUD vycházející z rozsudků Banks, bod 106 výše, SMI a CDA Datenträger Albrechts v. Komise, bod 109 výše, nejsou nijak relevantní v rámci projednávané věci. V rozsudku Banks totiž Soudní dvůr přezkoumal možnost požadovat vrácení podpory po prodeji podniku-příjemce. Další rozsudky SMI a CDA Datenträger Albrechts v. Komise se týkaly situací, kdy na rozdíl od projednávané věci došlo k prodeji před přijetím rozhodnutí, kterým bylo nařízeno vrácení podpory.

117 Po přijetí rozhodnutí, kterým bylo nařízeno vrácení sporné podpory, musí polské orgány určit v rámci výkonu rozhodnutí způsob vrácení podpory, včetně rozhodnutí o otázce, jaká část celkové částky má být vrácena jednotlivými solidárně dlužnými podniky.

118 Ze souhrnu výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod vycházející ze zjevně nesprávného posouzení skutečností musí být zamítnut.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva předložit vyjádření

– Argumenty účastnic řízení

119 Žalobkyně ISD a IUD tvrdí, že ačkoli Komise o dotčených podporách věděla, shrnutí rozhodnutí o zahájení řízení spornou podporu nezmiňovalo. V rozhodnutí o zahájení řízení byly uvedeny některé relevantní skutečnosti, avšak nebyla uvedena žádná skutečnost v souvislosti s takovou podporu, jako je sporná podpora. Toto znění neumožnilo IUD dozvědět se, jakých podpor se vyšetřování týká. V důsledku toho IUD nemohla vědět, že bude potřebovat předložit vyjádření ohledně dotčených podpor. Nemohla tedy vykonat právo, které jí přiznává článek 88 ES a článek 6 nařízení č. 659/1999.

120 V replice žalobkyně uznaly, že výzva k předložení vyjádření zveřejněná v Úředním věstníku uvádí zejména období, kterého se týká vyšetřovací řízení. Tyto informace však byly v rozhodnutí o zahájení řízení uvedeny pouze v jeho znění zveřejněném v původním jazyce (polský jazyk), a nikoli v jeho shrnutí. Přitom IUD se domnívala, že se s rozhodnutím o zahájení může seznámit na základě jeho shrnutí zveřejněného v anglickém jazyce.

121 Komise tyto argumenty vyvrací. Uvádí, že ve fázi zahájení vyšetřovacího řízení je právní posouzení relevantních skutečností nezbytně předběžné povahy, ale že rozhodnutí o zahájení řízení jasně prokazuje, že zkoumala existenci dalších podpor vyplacených HCz a HSCz od roku 1997.

– Závěry Soudu

122 Je pravda, že ve shrnutí rozhodnutí o zahájení řízení, jež identifikovalo HCz jako možného příjemce státní podpory, nebyla uvedena ani sporná podpora, ani období od roku 1997 do roku 2003.

123 Ze samotné povahy shrnutí však vyplývá, že nemůže obsahovat všechny informace uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení. Navíc z výzvy k předložení vyjádření zveřejněné v Úředním věstníku jasně vyplývá, že je závazný pouze text v polském jazyce. Konečně rozhodnutí o zahájení řízení je určeno Polské republice, jejímž úředním jazykem je polština. Žalobkyně se tedy nemohly omezit na seznámení se s rozhodnutím o zahájení pouze na základě shrnutí zveřejněného v anglickém jazyce. Ve vlastním zájmu žalobkyně měly provést překlad uvedeného rozhodnutí, pokud pro ně nebylo srozumitelné navzdory skutečnosti, že ISD je polský podnik.

124 Ohledně samotného rozhodnutí o zahájení řízení z judikatury vyplývá, že vyšetřovací fáze stanovená v čl. 88 odst. 2 ES je určena k tomu, aby Komisi umožnila získat úplné informace o všech údajích týkajících se věci (rozsudek Soudního dvora ze dne 2. dubna 1998, Komise v. Sytraval a Brink's France, C-367/95 P, Recueil, s. I-1719, bod 38).

125 Podle čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999 rozhodnutí o zahájení řízení shrne relevantní faktické a právní otázky, zahrne „předběžné hodnocení" Komise o charakteru navrhovaného opatření a vyloží pochybnosti o jeho slučitelnosti se společným trhem. Krom toho takové rozhodnutí vyzve dotyčný členský stát a ostatní zúčastněné strany, aby předložily připomínky.

126 Jak tedy vyplývá ze znění výše uvedeného ustanovení, posouzení Komise je nezbytně předběžné povahy. Z toho vyplývá, že od Komise nelze vyžadovat, aby ve svém oznámení o zahájení tohoto řízení předložila úplný rozbor dotčené podpory. Komise naopak musí definovat dostatečným způsobem rámec svého přezkumu, aby tak nezbavila svého významu právo zúčastněných stran podat jejich připomínky [rozsudek Soudu ze dne 31. května 2006, Kuwait Petroleum (Nizozemsko) v. Komise, T-354/99, Sb. rozh. s. II-1475, bod 85].

127 Body 6, 32 a 51 rozhodnutí o zahájení řízení, jehož znění v polském jazyce bylo zveřejněno v Úředním věstníku, nicméně jasně prokazují, že Komise vyšetřovala několik podpor vyplacených společnostem HCz a HSCz od roku 1997. V bodě 6 totiž konstatuje, že „[n]a základě aktuálně dostupných informací se zdá, že HCz od počátku období restrukturalizace v roce 1997 obdržela několik veřejných podpor“. V bodě 32 uvádí, že „[v] rámci tohoto řízení je třeba posoudit veškeré podpory poskytnuté společnosti HCz ode dne 1. ledna 1997“. Požaduje tedy od polských orgánů „[p]odrobné informace o částkách a určení veškerých veřejných podpor poskytnutých Polsk[ou republikou] společnosti HCz od roku 1997“ (bod 51).

128 Ačkoli rozhodnutí o zahájení řízení neuvádí výslovně podpory na restrukturalizaci ani částku 19 699 452 PLN, vyplývá z něj jasně, že Komise zahájila souhrnné řízení týkající se všech podpor poskytnutých společnosti HCz od roku 1997.

129 Z výše uvedeného vyplývá, že v rozhodnutí o zahájení řízení Komise dostatečným způsobem definovala rámec svého přezkumu, aby dotčeným třetím stranám umožnila předložit vyjádření. Je tedy třeba tento žalobní důvod zamítnout.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady ochrany legitimního očekávání

– Argumenty účastnic řízení

130 Žalobkyně ISD a IUD tvrdí, že skutečnost, že Komise v rozhodnutí o zahájení řízení přesně neuvedla, zrušení kterých státních podpor v rozhodnutí požaduje, má za následek také to, že rozhodnutí je stiženo protiprávností vyplývající z porušení zásady ochrany legitimního očekávání. Uvádí, že jejich legitimní očekávání se zakládala rovněž na skutečnosti, že IUD počítala s tím, že sporná podpora bude považována za vrácenou na základě judikatury Banks (viz bod 106 výše) a že podpora poskytnutá před rokem 2003 byla Komisi řádně oznámena.

131 V rámci následujícího žalobního důvodu žalobkyně dodávají, že Komise způsobila, že se cítily ujištěny, že podpory obdržené společností HCz nebudou zrušeny. I kdyby se dospělo k závěru, že sporná podpora byla protiprávní, existovaly v projednávané věci zcela mimořádné podmínky. Poté, co Komise v odůvodnění svého návrhu k rozhodnutí Rady ze dne 26. května 2003 uznala, že prodloužení odchylky stanovené v čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2 by mělo za následek zpětnou legalizaci podpor protiprávně poskytnutých po vstupu Evropské dohody v platnost, se totiž žalobkyně mohly legitimně domnívat, že Komise nepožaduje vrácení podpor obdržených společností HCz. Uvádí, že ačkoli sporná podpora nebyla oznámena ve smyslu článků 87 ES a 88 ES, byla „řádně oznámena“ podle příslušného postupu stanoveného v Protokolu č. 2.

132 Komise tyto argumenty zpochybňuje a tvrdí, že žalobkyně se v projednávané věci zásady ochrany legitimního očekávání nemohou dovolávat.

– Závěry Soudu

133 Ohledně údajné nepřesnosti rozhodnutí o zahájení řízení je třeba odkázat na přezkum předchozího žalobního důvodu, kde byl po připomenutí, že takové rozhodnutí je nezbytně předběžné povahy, učiněn závěr, že v rozhodnutí o zahájení řízení Komise nicméně dostatečným způsobem definovala rámec svého přezkumu (viz body 126 až 129 výše). Neexistence výslovného odkazu na spornou podporu v rozhodnutí o zahájení řízení tedy žalobkyním neumožňuje uplatňovat porušení zásady ochrany legitimního očekávání.

134 V rozsahu, v jakém se žalobkyně dovolávají svého legitimního očekávání, že sporná podpora bude považována za vrácenou, je třeba konstatovat, že takové očekávání nemůže být chráněno na základě zásady ochrany legitimního očekávání. Žalobkyně totiž ani nebyly aktem Společenství nabádány, aby přijaly rozhodnutí, které by pro ně následně mělo negativní důsledky (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 28. dubna 1988, Mulder, 120/86, Recueil, s. 2321, bod 24), ani nezískaly výhodu jako příjemci správního aktu orgánu Společenství, jež by byl daným orgánem se zpětnou účinností zrušen (viz v tomto smyslu rozsudek Soudního dvora ze dne 17. dubna 1997, de Compte v. Parlament, C-90/95 P, Recueil, s. I-1999, bod 35 a citovaná judikatura). V každém případě rozsudek Banks, bod 106 výše, nemá dopad na legalitu rozhodnutí (viz bod 116 výše).

135 Ohledně údajné zpětné legalizace protiprávních podpor je třeba připomenout, že společnosti přijímající podporu mohou v zásadě mít legitimní očekávání, že podpora odpovídá příslušným pravidlům, pouze v případě, že tato podpora byla poskytnuta v souladu s postupem upraveným článkem 88 ES a že s řádnou péčí postupující hospodářský subjekt musí být běžně schopen ujistit se o tom, že byl tento postup dodržen (rozsudek Soudního dvora ze dne 20. března 1997, Alcan Deutschland, C-24/95, Recueil, s. I-1591, bod 25).

136 V projednávané věci je nesporné, že nedošlo k oznámení sporné podpory. Sporná podpora totiž byla poskytnuta v době, kdy Polská republika dosud nebyla členem Evropské unie. Oznámení v souladu s postupem podle článku 88 ES tedy nebylo možné.

137 Žalobkyně tvrdí, že sporná podpora byla „řádně oznámena“ v souladu s příslušným postupem podle Protokolu č. 2. V tomto ohledu Soud připomíná, že článek 8 Protokolu č. 2 zavedl obecný zákaz veřejných podpor jakékoli povahy, kromě odchylek povolených na základě Smlouvy o ESUO. Tento článek stanoví rovněž odchylku ohledně výrobků „ocel ESUO“ pro podpory na restrukturalizaci, jež však podléhala určitým podmínkám a postupům.

138 Nicméně tyto postupy nemohly u žalobkyň vyvolat legitimní očekávání. Tvrzením, podle kterého sporná podpora byla „řádně oznámena“ v souladu s postupem podle Protokolu č. 2, totiž žalobkyně odkazují na rozhodnutí 2003/588. V daném rozhodnutí Rada konstatovala, že program restrukturalizace a obchodní plány předložené Komisi Polskou republikou dne 4. dubna 2003 splňují požadavky čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2. Přitom je třeba konstatovat, že obchodní plán týkající se společnosti HCz nebyl Komisi předložen. V důsledku toho se jí netýká schválení obsažené v rozhodnutí 2003/588.

139 Ohledně odůvodnění uvedeného Komisí ve vztahu k jejímu výše uvedenému návrhu k rozhodnutí Rady, podle něhož by prodloužení odchylky stanovené v čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2 mělo za následek zpětnou legalizaci všech podpor protiprávně poskytnutých po vstupu Evropské dohody v platnost, je třeba konstatovat, že to není uvedeno v aktu, který Rada nakonec přijala. Přitom pouhý návrh Komise k rozhodnutí Rady nemůže u žalobkyň vyvolat legitimní očekávání.

140 Z toho plyne, že žalobní důvod vycházející z porušení zásady ochrany legitimního očekávání musí být zamítnut.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 14 nařízení č. 659/1999

– Argumenty účastnic řízení

141 Žalobkyně připomínají, že podle čl. 14 odst. 1 nařízení č. 659/1999 nebude Komise vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství. Přitom Komise rozhodnutím porušila zásadu ochrany legitimního očekávání, zásadu právní jistoty a zásadu rovného zacházení.

142 Zaprvé ohledně zásady ochrany legitimního očekávání žalobkyně uvádí argumenty předložené v bodě 131 výše.

143 Zadruhé ohledně zásady právní jistoty žalobkyně tvrdí, že brání tomu, aby orgán požadoval zrušení podpory, jestliže mu byla oznámena v rámci programu restrukturalizace státního ocelářského průmyslu a jiný orgán na návrh prvního přijal rozhodnutí prohlašující tento program za slučitelný s právem Společenství.

144 Zatřetí ohledně zásady rovného zacházení žalobkyně uvádí, že když Komise uložila Polské republice, aby požadovala vrácení podpory poskytnuté HCz, zatímco podporu

poskytnutou podnikům uvedeným v příloze 1 považovala za slučitelnou se Smlouvou, zacházela velmi odlišným způsobem se dvěma kategoriemi osob, jejichž právní a faktická postavení nevykazovala zásadní rozdíly – jednak s podniky uvedenými v příloze 1 Protokolu č. 8, a jednak s nástupnickým hospodářským subjektem společnosti HCz.

145 Komise tyto argumenty zpochybňuje a tvrdí, zejména že sporná podpora nikdy nebyla schválena orgány Společenství nebo polskými orgány na základě čl. 8 odst. 4 Protokolu č. 2.

– Závěry Soudu

146 V rámci tohoto žalobního důvodu žalobkyně uplatňuje porušení zásady ochrany legitimního očekávání, zásady právní jistoty a zásady rovného zacházení, jakož i obecných zásad práva Společenství ve smyslu článku 14 nařízení č. 659/1999.

147 Zaprvé ohledně údajného porušení zásady ochrany legitimního očekávání je třeba odkázat na závěr vyvozený z přezkumu těchto argumentů v rámci předchozího žalobního důvodu (bod 140 výše).

148 Zadruhé ohledně údajného porušení zásady právní jistoty ani tato výhrada nemůže s ohledem na předcházející úvahy uspět. Jak totiž bylo prokázáno výše, jednání Komise není v rozporu s rozhodnutím 2003/588, neboť obchodní plán týkající se HCz nebyl jeho předmětem. Krom toho je nesporné, že příloha 1 Protokolu č. 8 obsahuje jména subjektů, kterým bylo povoleno obdržet státní podpory, a že HCz mezi nimi není uvedena.

149 Zatřetí ohledně údajného porušení zásady rovného zacházení je třeba uvést, že skutečnost, že HCz nepatří mezi přijímající společnosti, je ostatně právě tím důvodem pro odlišné zacházení s danou společností. V rozsahu, v jakém Protokol č. 8 stanoví odlišné zacházení s přijímajícími společnostmi a s podniky neuvedenými v příloze 1 uvedeného Protokolu, je třeba konstatovat, že daný Protokol je coby zdroj primárního práva součástí Smlouvy o ES.

150 Ze souhrnu výše uvedeného vyplývá, že žalobní důvod vycházející z porušení článku 14 nařízení č. 659/1999 musí být zamítnut.

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení nařízení č. 794/2004

– Argumenty účastnic řízení

151 V případě, že Soud bude považovat výše uvedené důvody směřující ke zrušení za neopodstatněné, mají žalobkyně za to, že by měl přinejmenším zrušit čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec rozhodnutí, který se týká výpočtu dlužných úroků. Komise totiž nedodržela cíl článků 9 a 11 nařízení č. 794/2004, tedy obnovení předchozí situace, která existovala před poskytnutím protiprávní podpory (*status quo ante*), jednak tím, že požadovala úroky z placení úroků, a jednak výběrem referenční úrokové míry naprosto neodpovídající realitě polského trhu v období od roku 1997 do roku 2004.

152 Žalobkyně zaprvé tvrdí, že v polském právu plynou úroky pouze z nedoplatků daní a daňové zákony nestanoví kapitalizaci úroků dlužných z daných nedoplatků. V důsledku toho by se přijímající společnosti dostaly do situace, která není totožná se situací, v jaké se nacházely před poskytnutím podpor, ale v méně výhodné situaci.

153 Zadruhé žalobkyně uvádí, že, jak bylo podrobně vysvětleno ve stanovisku přiloženém k příloze A projednávané žaloby, v období od roku 1997 do roku 2004 bylo velmi vzácné, aby podniky získávaly kapitál z vnějších zdrojů na dlouhou dobu (5 let a více) využitím dluhopisů a bankovních půjček v PLN. Podniky dávaly před půjčkami v národní měně přednost půjčkám v cizích měnách a „převažující cizí měnou" v tomto kontextu byl americký dolar (USD).

154 Tím, že Komise chtěla uplatnit úrokovou míru pro polské státní dluhopisy, nepoužila úrokovou míru, která by správně odrážela výhodu, které se HCz dostalo. Naopak úroková míra pro státní dluhopisy měla za následek nadhodnocení této výhody a vrácení úroků dostalo přijímající společnosti do méně výhodné situace ve srovnání se *status quo ante*. Ve skutečnosti se určující úrokové míry měly nacházet mezi 4,24 a 7,51 %, zatímco míra navržená Komisí oscilovala mezi 5,50 a 19,70 %. Pokud zruší čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec rozhodnutí, měl by Soud vrátit otázku úroků Komisi k novému rozhodnutí ve smyslu přílohy A projednávané žaloby. Žalobkyně uzavírají shrnutím postupu výpočtu popsaného v uvedené příloze A a uvádí výsledky pro roky 1997 až 2006.

155 Komise tyto argumenty vyvrací.

– Závěry Soudu

156 Poslední žalobní důvod žalobkyň se týká úrokové míry pro vrácení sporné podpory. V tomto kontextu žalobkyně napadají nejen rozhodnutí, ale rovněž dopis ze dne 7. června 2006, v němž Komise tuto míru stanovila.

157 Ohledně rozhodnutí je třeba konstatovat, že v jeho čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci se Komise omezila na to, že uvedla, že částky, které mají být vráceny, zahrnují úroky počínaje datem, k němuž byla sporná podpora poskytnuta společnosti HCz, až do data jejich vrácení, a že úroky se vypočítají v souladu s ustanoveními kapitoly V nařízení č. 794/2004. V rozsahu, v jakém žalobkyně napadají úrokovou míru pro vrácení sporné podpory, je tedy jejich žalobní důvod bezpředmětný, protože tato míra není stanovena ani ve výroku, ani v odůvodnění rozhodnutí.

158 Krom toho je třeba uvést, že Komise v bodě 147 odůvodnění rozhodnutí výslovně uznala, že pro Polsko neexistují pětileté mezibankovní swapové sazby pro období dotčené poskytnutím sporné podpory, a úroková míra pro její vrácení by se měla v souladu s čl. 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004 zakládat na dostupné úrokové míře, kterou je třeba považovat za vhodnou pro dané období.

159 V rozsahu, v jakém žalobkyně napadají způsob výpočtu úroků obsažený v rozhodnutí, je třeba uvést, že zjištění uvedená v čl. 3 odst. 2 druhém pododstavci rozhodnutí mají čistě deklaratorní povahu, neboť pouze odkazují na relevantní ustanovení kapitoly V nařízení č. 794/2004. Způsob výpočtu úroků totiž vyplývá ze samotného nařízení č. 794/2004. Přitom žalobkyně nevznáší námitku protiprávnosti uvedeného nařízení.

160 Ohledně dopisu ze dne 7. června 2006, v němž Komise stanovila úrokovou míru pro vrácení sporné podpory, žalobkyně v podstatě tvrdí, že referenční úroková míra zvolená Komisí naprosto neodpovídá realitě polského trhu v rozhodné době a že úroky by neměly být vypočítávány na složeném základě.

161 Je nicméně třeba konstatovat, že tyto výhrady nejsou opodstatněné.

162 Ohledně způsobu určení úrokové míry totiž čl. 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004 stanoví, pouze že úroková míra pro vrácení bude stanovena v „úzké spolupráci“ s dotčeným členským státem.

163 Přitom korespondence mezi Komisí a polskými orgány, kterou Komise předložila na dotaz Soudu, ukazuje, že stanovení úrokové míry pro vrácení sporné podpory skutečně proběhlo v „úzké spolupráci“ s Polskou republikou. V dopise ze dne 13. března 2006 totiž polské orgány navrhly jako úrokovou míru pro vrácení pětiletou a desetiletou úrokovou míru pro státní dluhopisy. S ohledem na situaci kapitálových trhů v Polsku v rozhodné době, která byla charakterizovaná velmi vysokými, ale rychle klesajícími úrokovými mírami, požádaly polské orgány o provádění každoroční aktualizace uvedené úrokové míry a o to, aby úroky nebyly vypočítávány na složeném základě.

164 Komise v zásadě tyto návrhy přijala. Měla ovšem za to, že by z důvodů soudržnosti měla namísto dvou různých úrokových měr být použita pouze pětiletá úroková míra pro dluhopisy a to po celé období od roku 1997 do roku 2004. Nicméně při stanovení použitelné úrokové míry podle čl. 9 odst. 4 nařízení č. 794/2004 disponuje Komise jistým prostorem pro uvážení. Výběr jediné úrokové míry nebyl ostatně žalobkyněmi zpochybněn.

165 Pokud jde o způsob uplatnění úroků, a zejména výpočet úroků na složeném základě, je pravda, že Komise odmítla argument Polské republiky. Článek 11 odst. 2 nařízení č. 794/2004 však výslovně uvádí, že úroková míra se uplatňuje jako složený úrok až do data navrácení podpory a úroky narostlé v předcházejícím roce jsou v každém následujícím roce úročeny. Krom toho článek 13 nařízení č. 794/2004 stanoví, že jeho články 9 a 11 se použijí v souvislosti s jakýmkoli rozhodnutím o navrácení podpory, které bylo oznámeno po dni vstupu tohoto nařízení v platnost. Vzhledem k tomu, že nařízení č. 794/2004 vstoupilo v platnost v květnu 2004, bylo platné v okamžiku přijetí rozhodnutí, takže Komise byla povinna požadovat výpočet úroků na složeném základě.

166 Za těchto podmínek a s ohledem na skutečnost, že spornou referenční úrokovou míru navrhly polské orgány, nelze mít za to, že Komise nesplnila svoji povinnost stanovit úrokovou míru pro vrácení sporné podpory v úzké spolupráci s Polskou republikou, že se dopustila zjevně nesprávného posouzení nebo že neprávem uplatnila uvedenou úrokovou míru na složeném základě.

167 Z toho vyplývá, že žalobní důvod vycházející z porušení nařízení č. 794/2004 musí být zamítnut.

168 Jelikož byly zamítnuty všechny žalobní důvody žalobkyň, je třeba zamítnout žalobu v plném rozsahu.

K nákladům řízení

169 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení a žalobkyně neměly ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedeným uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

SOUD (osmý senát)

rozhodl takto:

1) Žaloby se zamítají.

2) Společnostem ISD Polska sp. z o.o. a Industrial Union of Donbass Corp. se ukládá náhrada nákladů řízení.

Martins Ribeiro Papasavvas Dittrich

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 1. července 2009.

Podpisy.

Obsah

Právní rámec . . . . . II - 2192

Skutkový základ sporu . . . . . II - 2200

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení . . . . . II - 2205

Právní otázky . . . . . II - 2208

K přípustnosti žalob . . . . . II - 2208

K aktivní legitimaci . . . . . II - 2208

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2208

– Závěry Soudu . . . . . II - 2210

K opožděnému podání žalob . . . . . II - 2212

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2212

– Závěry Soudu . . . . . II - 2214

K přípustnosti žaloby proti dopisu ze dne 7. června 2006 . . . . . II - 2215

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2215

– Závěry Soudu . . . . . II - 2217

K přípustnosti třetího, čtvrtého a šestého návrhového žádání . . . . . II - 2219

Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2219

Závěry Soudu . . . . . II - 2220

K věci samé . . . . . II - 2221

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení Protokolu č. 8 . . . . . II - 2221

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2221

– Závěry Soudu . . . . . II - 2223

K žalobnímu důvodu vycházejícímu ze zjevně nesprávného posouzení . . . . . II - 2227

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2227

– Závěry Soudu . . . . . II - 2229

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení práva předložit vyjádření . . . . . II - 2231

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2231

– Závěry Soudu . . . . . II - 2232

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení zásady ochrany legitimního očekávání . . . . . II - 2234

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2234

– Závěry Soudu . . . . . II - 2235

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení článku 14 nařízení č. 659/1999 . . . . II - 2237

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2237

– Závěry Soudu . . . . . II - 2238

K žalobnímu důvodu vycházejícímu z porušení nařízení č. 794/2004 . . . . . II - 2239

– Argumenty účastnic řízení . . . . . II - 2239

– Závěry Soudu . . . . . II - 2241

K nákladům řízení . . . . . II - 2244